

ВИСНОВОК

акредитаційної експертизи підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) в Київській православній богословській академії

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 р. за № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» з метою проведення акредитаційної експертизи підготовки фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) у Київській православній богословській академії та наказу Міністерства освіти і науки України від 29 квітня 2016 р. за № 861л експертна комісія Міністерства освіти і науки України у складі:

голови комісії – Харьковщенка Євгена Анатолійовича, доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

члена комісії – священника Василя Петровича Рудейка, доктора богослов'я, завідувача кафедри літургійних наук Вищого навчального закладу «Український католицький університет»;

з 11.05.2016 р. по 13.05.2016 р. безпосередньо на місці провела експертну оцінку кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного забезпечення та якості підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) у Київській православній богословській академії (далі – КПБА).

Під час експертизи були враховані такі документи:

1) ліцензія серія АЕ № 636458 від 10 червня 2015 року на надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням вищої освіти;

2) додаток до ліцензії серія АЕ № 636458 від 10 червня 2015 року на надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням вищої освіти;

3) вибіркові первинні документи КПБА, які підтверджують загальні відомості про матеріально-технічну базу, кадрове, навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності.

Експертне оцінювання проводилося за такими напрямками:

- достовірність інформації, яка міститься в Акредитаційній справі, поданій КПБА до Міністерства освіти і науки України;

- відповідність показників діяльності КПБА установленим законодавством вимогам щодо кадрового, навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу;

Голова експертної комісії

Є. А. Харьковщенко

- відповідність освітньої діяльності КПБА державним вимогам щодо підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я).

Експертна комісія розглянула подані матеріали та провела перевірку безпосередньо в КПБА і встановила таке:

ДОТРИМАННЯ ОСНОВНИХ УМОВ АКРЕДИТАЦІЇ

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ І СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Київська православна богословська академія (КПБА) – провідний самоврядний вищий духовний науково-дослідницький та навчальний заклад України, який відповідно до ліцензії МОН України (АЕ № 636458 від 10 червня 2015 року) здійснює підготовку фахівців за напрямом підготовки / спеціальністю 6.020304, 8.02030103, 041 – Богослів'я за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти, а також наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі та докторантурі за науковою спеціальністю 09.00.14 – богослів'я (філософські науки).

Київська православна богословська академія – історично найдавніший вищий духовний навчальний заклад у Східній Європі: спадкоємиця і продовжувач традицій богословської освіти у школі при Київському Богоявленському братстві (1615 р.), славнозвісній Києво-Могилянській академії (1632 р.), Київських духовних семінарії (1817 р.) і академії (1819 р.).

Закриття Київської духовної академії у 1919 р. радянською владою, а також відділення Церкви від школи призвело до знищення традиції богословської освіти й науки.

У 1989 році була відновлена Київська духовна семінарія, а в 1992 році – Київська духовна академія. У 2006 році Київську духовну академію і семінарію було перейменовано на Київську православну богословську академію.

У КПБА діє богословський факультет, на якому функціонує 3 кафедри – богослів'я та філософії, біблійних та філологічних дисциплін, церковно-історичних та практичних дисциплін, де навчається за напрямом підготовки / спеціальністю 6.020304, 8.02030103, 041 – Богослів'я за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти 254 студенти на денній та заочній формах, які мають можливість здобути ступінь бакалавра й магістра.

29 вересня 2015 року Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України у КПБА відкрила аспірантуру зі спеціальності 09.00.14 – Богослів'я та

затвердила паспорт наукової спеціальності 09.00.14 – Богослів'я, розроблений КПБА.

15 грудня 2015 року Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України ухвалила низку рішень щодо діяльності Київської православної богословської академії, а саме: 1) про відкриття в КПБА докторантури з наукової спеціальності 09.00.14 – богослів'я, 2) про утворення в КПБА терміном на три роки спеціалізованої вченої ради К. 26.892.01 із правом приймати до розгляду та проводити захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук зі спеціальності 09.00.14 – богослів'я, 3) про затвердження програми кандидатського іспиту зі спеціальності 09.00.14 – богослів'я, розробленої КПБА, 4) про внесення наукового збірника КПБА «Труди Київської Духовної Академії» до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати наукових досліджень здобувачів наукових ступенів кандидата і доктора наук.

Усього за час існування відроджена академія підготувала понад одну тисячу фахівців.

Загальні показники академії та її розвитку наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Загальні показники розвитку КПБА

№ з/п	Показник	Значення показника
1	2	3
1.	Тип навчального закладу	академія
2.	Кількість ліцензованих спеціальностей	1
3.	Кількість спеціальностей за рівнями вищої освіти:	
	- бакалавр	1
	- магістр	1
4.	Контингент студентів на всіх курсах навчання:	254
	- на денній формі навчання	116
	- на заочній формі навчання	138
5.	Кількість факультетів	1
6.	Кількість кафедр	3
7.	Кількість співробітників (усього)	
	- у т.ч. науково-педагогічних	37
8.	Серед них: - докторів наук, професорів, осіб /%	9 24,3%
	- кандидатів наук, доцентів, осіб/%	21 / 8 56,8% / 21,6%
9.	Загальна навчальна площа будівель, кв.м.	2693.4
10.	Загальний обсяг державного фінансування (тис. грн.)	–
11.	Кількість посадкових місць у читальних залах	30
12.	Кількість робочих місць ПЕОМ для студентів – у тому числі з виходом в Інтернет	18 / 18

Ректор КПБА – доктор богословських наук, професор митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній (Думенко Сергій Петрович), 1979 року народження. Очолює КПБА з 2010 року.

Голова експертної комісії

 С. А. Харьковченко

Навчальний процес у КПБА як вищому духовному навчальному закладі відбувається на одному богословському факультеті на 3 кафедрах: богослів'я та філософії (випускова), біблійних та філологічних дисциплін, церковно-історичних та практичних дисциплін.

На сьогодні кафедра богослів'я та філософії КПБА складається з 10 осіб науково-викладацького колективу. На кафедрі працюють 3 доктори наук і професори та 7 кандидатів наук, доцентів.

Кафедру з 1 жовтня 2014 року очолює доктор богословських наук, професор протоієрей Костянтин Леонідович Лозінський, який має науково-педагогічний стаж 16 років.

Викладацький колектив кафедри регулярно бере участь у наукових, науково-методичних заходах, присвячених організації навчально-виховного процесу.

Висновок:

Подана на експертизу правова, навчальна та методична документація є достовірною, повною за переліком та обсягом і відповідає вимогам МОН України до вищих навчальних закладів. Встановлено наявність оригіналів основних установчих документів, які забезпечують освітньо-фахову діяльність кафедри.

Підготовка фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) є доцільною, спеціальність має перспективи подальшого розвитку.

Кафедра богослів'я та філософії має необхідний досвід та ресурси для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я).

2. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ

Формування контингенту студентів у КПБА здійснюється в обсязі виданих ліцензій. Якісний склад студентів формується завдяки налагодженій профорієнтаційній роботі. Основою профорієнтаційної роботи на кафедрі богослів'я та філософії є формування стійкого контингенту.

Викладачі кафедри богослів'я та філософії впродовж року займаються профорієнтаційною роботою з метою підвищення інформованості абітурієнтів, учнів середніх навчальних закладів, батьків про форми, напрями та спеціальності підготовки студентів в КПБА, перспективи і можливості студентів, які отримують вищу освіту в КПБА. До формування контингенту студентів безпосередньо долучаються, крім викладачів кафедри, священнослужителі, які проводять профорієнтаційні бесіди з майбутніми

абітурієнтами на парафіях у відповідних населених пунктах України, зокрема через мережу недільних шкіл.

Формування контингенту студентів богословського факультету Київської православної богословської академії за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) відбувається лише з осіб з базовою вищою освітою (ступеня бакалавра за напрямом підготовки / спеціальністю 6.020304 – богослів'я (випускники духовних навчальних закладів навчальних закладів). Специфіка підготовки фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) не передбачає скороченого терміну навчання чи перехресного вступу.

Показники формування і динаміки зміни контингенту студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) наведено у таблицях 2.1 і 2.2.

Таблиця 2.1

Показники формування контингенту студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», що акредитується

№ п/п	Показник	Роки	
		2014	2015
1	2	3	4
1.	Ліцензований обсяг підготовки (очна та заочна форми)	30/25	30/25
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	29	35
	• денна форма	10	16
	в т.ч. за держзамовленням:	0	0
	• заочна форма	19	19
	в т.ч. за держзамовленням	0	0
	• нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	0	0
	• таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	0	0
	• зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	0	0
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання		
	• денна	(10) 0,3	(16) 0,5
	• інші форми навчання (заочна)	(19) 0,8	(19) 0,8
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного	0	0
	• очна форма		
	• інші форми навчання (вказати, за якою формою)	0	0

Голова експертної комісії

С. А. Харьковченко

5.	Кількість випускників ВНЗ I-II рівнів акредитації, прийнятих на скорочений термін навчання на		
	• денну форму	0	0
	• інші форми (вказати, за якою формою)	0	0

Таблиця 2. 2.

Динаміка змін контингенту студентів денної форми навчання за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», що акредитується

№ з/п	Назва показника Курс	Роки			
		2014 рік		2015 рік	
		курси		курси	
		5	6	5	6
1	2	3	4	5	6
1.	Всього студентів на спеціальності	29	21	35	29
2.	Всього студентів у ВНЗ на 1.10. відповідного року	235		254	
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього):	0	0	1	0
	в т.ч. - за невиконання навчального плану	0	0	0	0
	- за грубі порушення дисципліни	0	0	0	0
	- у зв'язку з переведенням до інших ВНЗ	0	0	0	0
	- інші причини	0	0	1	0
4.	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього):	0	0	0	0
	в т.ч. - переведених із інших ВНЗ	0	0	0	0
	- поновлених на навчання	0	0	0	1

Висновок:

Формування контингенту студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) здійснюється з випускників загальноосвітніх та вищих навчальних закладів (скороченого терміну навчання чи перехресного вступу не передбачено) на конкурсній основі в межах ліцензійного обсягу. Завдяки якісній профорієнтаційній роботі рівень підготовки студентів, що навчаються за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я), є високим.

Голова експертної комісії

С. А. Харківченко

3. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) ведеться відповідно до розроблених та затверджених стандартів ВНЗ. Зокрема розроблені та затверджені відповідні освітньо-кваліфікаційна характеристика та освітньо-професійна програма, навчальний план, програми навчальних дисциплін за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я). Розроблені стандарти повністю узгоджені, в них дотримано співвідношення навчального часу між циклами підготовки. Розроблені стандарти також повністю відповідають змісту підготовки фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) відповідним державним вимогам, потребам ринку праці та особистості. При розробці вказаних стандартів вирішено питання неперервності, наступності та ступневості підготовки фахівців.

Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю 8.02030103 – Богослів'я передбачає підсумкову державну атестацію, яка складається з комплексного державного екзамену за фахом або захисту дипломної роботи.

Навчальний план за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) розроблений і затверджений з урахуванням вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 05.06.2013 року № 683.

Висновок:

Навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) здійснюється відповідно до затверджених в установленому порядку освітньо-кваліфікаційної характеристики, освітньо-професійної програми, засобів діагностики та навчального плану.

Зміст підготовки фахівців відповідає державним вимогам, потребам ринку праці. При підготовці фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) вирішено питання неперервності, наступності та ступневості підготовки, що забезпечує високу якість підготовки магістрів.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

На кафедрі богослів'я та філософії наявний комплекс навчально-методичної документації, яка відображає організацію, зміст та методику проведення навчально-виховного процесу фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне

богослів'я). Навчальні плани підготовки спеціалістів на 100% забезпечені програмами дисциплін, зміст яких відповідає сучасним вимогам.

Навчальні плани та робочі програми, розроблені та рекомендовані кафедрами, розглянуті та схвалені і затверджені науково-методичною комісією КПБА. Кожна робоча програма містить орієнтовний тематичний план, перелік форм проведення практичних занять та самостійної роботи студентів, а також порядок контролю і оцінювання знань (поточний і підсумковий) та список інформаційних джерел, у тому числі електронних.

Аудиторії для проведення більшості дисциплін мають відповідне візуальне мультимедійне обладнання. Для підвищення якості теоретичної та практичної підготовки, активізації самостійної роботи для всіх дисциплін навчальних планів використовуються як власні розробки кафедр КПБА (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, роздаткові матеріали тощо), так і зовнішні надходження – використовується прикладне програмне забезпечення, інтернет-ресурси, навчальна література, фільми тощо.

У КПБА розроблено «Положення про самостійну роботу студентів», створена необхідна кількість робочих місць в усіх підрозділах бібліотеки, сформовано відповідний кількісний і якісний склад необхідних фондів, доступна система роботи з електронними джерелами.

Навчальним планом підготовки бакалаврів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) передбачена підготовка та захист курсової роботи з методики викладання богословських дисциплін у вищих навчальних закладах (9 – 10 семестр). Захист курсових робіт проводиться публічно перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, до складу якої входить керівник курсового проектування та викладач кафедри.

Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) передбачає підсумкову державну атестацію, яка складається з комплексного державного екзамену за фахом та захисту дипломної роботи.

Комплексний державний екзамен за фахом передбачає перевірку знань з основних фахових дисциплін – методика викладання богословських дисциплін, біблійне богослів'я, догматичне богослів'я (з поглибленим вивченням).

Кафедрою богослів'я та філософії розроблено та видано методичні вказівки до виконання магістерської кваліфікаційної роботи відповідно до професійних функцій і завдань, передбачених відповідними освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою.

Навчальним планом підготовки фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) передбачено практичну підготовку студентів, а саме три практики (богослужбова, гомілетично-місіонерська, педагогічна).

Організація проведення практичної підготовки проводиться відповідно до «Положення про практичну підготовку в КПБА». Зміст і завдання практичної підготовки визначається програмою практики.

Кафедра постійно проводить роботу з вдосконалення навчального процесу, видає навчальні посібники, монографії та методичну літературу. Всі дисципліни, що читаються, в повному обсязі забезпечені методичною літературою з практичних занять, самостійної роботи студентів, курсового і дипломного проектування. Методичне забезпечення навчального процесу оновлюється щорічно.

Висновок:

Підготовка студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) проводиться відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України з урахуванням науково-педагогічних досягнень у галузі вищої освіти. Стан інформаційного та навчально-методичного забезпечення для спеціальності 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) відповідає нормативним вимогам.

5. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

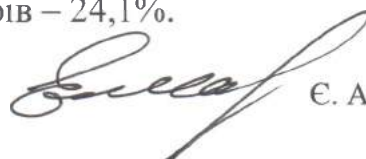
Студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) на теперішній час обслуговує 37 осіб професорсько-викладацького колективу. З них докторів наук – 9 (24,32%). Кандидатів наук налічується 21 осіб (56,76%). Разом докторів та кандидатів наук – 81,08%. На постійній основі працює 23 особи (62,16%).

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності становить 79,6%, у тому числі, які працюють у цьому навчальному закладі за основним місцем роботи – 40,7%.

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності – 79,5%, у тому числі, які працюють в цьому навчальному закладі за основним місцем роботи – 89,1%, з них: докторів наук або професорів – 2 (14,5%).

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності – 94,2%, у тому числі, які працюють у цьому навчальному закладі за основним місцем роботи – 64,8%, з них: докторів наук або професорів – 24,1%.

Голова експертної комісії

Є. А. Харківченко

Випусковою кафедрою за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) є кафедра богослів'я та філософії.

На сьогодні кафедра богослів'я та філософії КПБА складається з 10 осіб науково-викладацького колективу. На кафедрі працюють 3 доктори наук і професори, що становить 30% загальної чисельності науково-педагогічного колективу та 7 кандидатів наук, доцентів, що становить 70%. Сумарна кількість науково-педагогічних працівників з науковими ступенями становить 100%. Частка викладачів, що працюють на постійній основі, становить 70%.

Викладацький колектив кафедри постійно працює над підвищенням кваліфікації. За період з 2010 захищено 1 докторську дисертацію. Отримали вчені звання професора – 1, а доцента – 2 викладачів кафедри.

Усі викладачі кафедри мають достатній досвід науково-методичної та науково-дослідної роботи за профілем спеціальності та здатні забезпечити високий рівень підготовки фахівців.

Висновок:

Якісні та кількісні показники професорсько-викладацького колективу КПБА і випускової кафедри богослів'я та філософії, яка здійснює підготовку бакалаврів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я), повністю відповідають нормативним вимогам щодо забезпечення підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У КПБА за багато років сформувалася міцна і добре структурована матеріально-технічна база. Академія розміщена в одному навчальному корпусі. Загальна площа становить 2693,4 кв.м. Приведена чисельність студентів за ліцензованим обсягом становить 510 осіб, фактичний приведений контингент – 254 осіб. На одного студента припадає 10,6 кв.м. площі, що відповідає питомим показникам площ навчальних приміщень, лабораторій, кабінетів, спортивних приміщень, актових залів та клубних приміщень, вказаних у ДБН України.

Приведені показники значно покращаться при введенні в експлуатацію запланованого надбудованого поверху навчального корпусу площею понад 1000 кв.м.

Серед навчальних приміщень – лекційні аудиторії, аудиторії для практичних занять, комп'ютерний клас. Кількість лекційних аудиторій, аудиторій для проведення відповідних практичних, навчально-виховних заходів достатня для здійснення освітньої діяльності в КПБА, у тому числі – діяльності щодо надання освітньої послуги, яка полягає у підготовці бакалаврів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я).

У навчальному процесі активно використовується комп'ютерне обладнання. В КПБА створено комп'ютерну мережу (оптоволоконний зв'язок). Мережа охоплює навчальний корпус. Все комп'ютерне обладнання дозволяє працівникам та студентам КПБА працювати в глобальній світовій мережі Інтернет.

Матеріальна база КПБА постійно поліпшується. Проводиться переоснащення та обладнання сучасними технічними засобами навчання лекційних аудиторій.

У КПБА є також актовий зал, спортивна кімната з сучасними тренажерами.

Лекції в КПБА проводяться в належно обладнаних аудиторіях, кожна з яких закріплена за окремою групою. Аудиторії повністю забезпечені посадковими робочими місцями, оснащені маркерними дошками. Заняття проводяться з використанням мультимедійних проекційних та інших засобів.

Усі навчальні та адміністративні приміщення академії відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови життєдіяльності щодо освітлення, теплового та повітряного режиму тощо.

Висновок: Стан матеріально-технічного забезпечення навчального процесу у КПБА і на кафедрі богослів'я та філософії відповідає вимогам нормативних документів МОН України і забезпечує якісну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я). Навчальний процес повністю забезпечений необхідними навчальними площами, які відповідають нормативним санітарно-технічним вимогам. Усі іногородні студенти забезпечені місцями у гуртожитках у повному обсязі.

7. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ І ВИКОРИСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ

Якість підготовки фахівців у КПБА характеризується результатами виконання комплексних контрольних робіт (ККР), результатами останньої перед акредитацією екзаменаційної сесії, якістю курсового проектування, результатами захисту практик та якістю державної підсумкової атестації та якістю використання (працевлаштування) випускників.

Аналіз результатів зимової екзаменаційної сесії 2015 – 2016 навчального року (останньої перед акредитацією) показав, що за основними показниками (% якості та % успішності) досягнуті нормативні значення. За результатами екзаменаційної сесії абсолютна успішність, в середньому, становить 100%, якість – 90%. Зокрема, за циклами дисциплін якість становить: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 100%; цикл

фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки – 100%; цикл професійної та практичної підготовки – 70%. Показники успішності та якості перевищують нормативні (90% та 50% відповідно).

На виконання наказу ректора КПБА від 2 березня 2016 р. та з метою вдосконалення системи оцінювання якості знань в КПБА впродовж березня проводився контроль залишкових знань студентів з професійно-орієнтованих навчальних дисциплін.

Для перевірки знань студентів проводились комплексні контрольні роботи (ККР). Комплексні контрольні роботи проводились з 3 дисциплін, які входили в зимову екзаменаційну сесію: «Актуальні проблеми сучасної філософії» (5 курс), «Методологія та організація наукових досліджень» (5 курс), «Апологетика» (6 курс). Завдання контрольних робіт розроблені викладачами відповідно до навчальних програм дисциплін. Кожна робота містить 2 рівноцінних варіантів завдань (тестів), критерії оцінювання знань студентів, рецензію на завдання.

За результатами ККР абсолютна успішність, в середньому, становить 100%, якість – 96,66%. Зокрема, за дисциплінами якість становить: «Актуальні проблеми сучасної філософії» – 100%, «Методологія та організація наукових досліджень» – 100%, «Апологетика» – 90%. Показники успішності та якості перевищують нормативні (90 % та 50 % відповідно).

Розбіжності у балах за результатами ККР та сесійним контролем немає. Розбіжність між показниками якості навчання та результатами ККР становить в середньому -1,66 %.

Згідно з навчальним планом підготовки за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) студентами виконується 1 курсова робота. Абсолютна успішність становить 100%, якість – 100 %.

Освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) передбачена підсумкова державна атестація, яка складається з комплексного державного екзамену за фахом та захисту дипломної (магістерської) роботи. Абсолютна успішність з державної підсумкової атестації становить 100%, якість – 100%.

Для студентів, що навчаються за ОКР «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я), експертною комісією було проведено ККР з таких дисциплін: «Актуальні проблеми сучасної філософії», «Методологія та організація наукових досліджень», «Апологетика». Результати виконання комплексних контрольних робіт наведені в табл. 4.

Абсолютна успішність студентів спеціальності 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) за результатами ККР, проведених експертною комісією, є досить високою (середня успішність – 100% абсолютна та 97,92% якісна). Відповідно до результатів самоаналізу середня успішність – 100% абсолютна та 96,67% якісна). Розбіжність між результатами експертної оцінки і

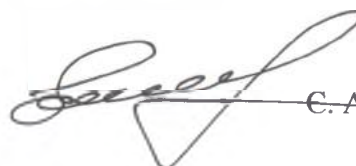
самоаналізу складає: середня успішність – 0% абсолютна та +1,25 % якісна, що свідчить про добрі залишкові знання і повністю відповідає акредитаційним вимогам.

Відхилення результатів виконання ККР, проведених при самоаналізі, від результатів виконання ККР, проведених експертною комісією не перевищує нормативів.

Висновок:

На основі аналізу результатів проведених ККР, виконання комплексних контрольних робіт, проведених експертною комісією, результатів захисту курсових робіт власне, курсових робіт, запропонованих тем магістерських кваліфікаційних робіт та інших показників можна зробити висновок про відповідність рівня підготовки студентів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) необхідним вимогам та нормам. Абсолютна та якісна успішність виконання студентами комплексних контрольних робіт повністю відповідають державним вимогам.

Голова експертної комісії

С. А. Харківченко

Таблиця 4

Зведена відомість
РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
студентами спеціальності 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я)
Київської православної богословської академії,
проведених експертною комісією

№ з/п	Навчальна дисципліна	Шифр і назва спеціальності	Група	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки								Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Самоаналіз		Розбіжність	
					Кількість	%	5, (%)		4, (%)		3, (%)		2, (%)				Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	5	16	17	18	19	20	21
<i>3 циклу соціально-гуманітарної підготовки</i>																				
1.	Актуальні проблеми сучасної філософії	8.02030103	БФ5д	16	16	100	9	56,25	7	43,75	-	-	-	-	100	100	100	100	-	-
<i>3 циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки</i>																				
2.	Методологія та організація наукових досліджень	8.02030103	БФ5д	16	16	100	8	50	7	43,75	1	6,25	-	-	100	93,75	100	100	-	-6,25
<i>3 циклу професійної та практичної підготовки</i>																				
3.	Апологетика	8.02030103	БФ6д	10	10	100	6	60	4	40	-	-	-	-	100	100	100	90	-	+10
Середні значення				42	42	100	23	54,76	18	42,86	1	2,38	-	-	100	97,92	100	96,67	-	+1,25

Завідувач кафедри богослів'я та філософії

прот. Костянтин Лозінський

Голова експертної комісії

С. А. Харьковценко

8. ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІЇ ТА ЇЇ МІЖНАРОДНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Наукова діяльність колективу КПБА репрезентована організацією, співоорганізацією та участю в наукових заходах Міжнародного та Всеукраїнського рівнів – симпозиумах, конференціях, круглих столах, семінарах тощо, а також підготовкою та публікуванням монографій, наукових статей у вітчизняних та закордонних фахових виданнях.

Також наукові здобутки професорів, доцентів, викладачів, докторантів, аспірантів та найкращих студентів академії систематично публікуються у заснованому в 1859 році та відновленому в 2003 році науковому богословсько-історичному збірникові «Труди Київської духовної академії» та в загальноцерковному офіційному виданні «Православний вісник Київського Патріархату», а також в інших виданнях.

В академії успішно функціонує система науково-дослідної роботи студентів. Із кожним роком дедалі більше студентів залучається до наукової діяльності. Багато з них є членами Наукового студентського товариства імені митрополита Даниїла (Чокалюка).

Результати наукових досліджень і розробок використовуються у нових навчальних дисциплінах, знаходять відображення в оновлених курсах лекцій.

У руслі реалізації концепції розвитку галузі знань та спеціальності «Богослів'я» послідовно проводиться курс на формування власної наукової школи в контексті сучасного православного богослів'я та з урахуванням історії і традиції світової богословської думки. Таким чином, завдяки наполегливій і добре налагодженій роботі колективу КПБА вдалося зберегти та примножити традиції активного наукового пошуку і створити передумови для інтенсивного розвитку наукової діяльності в подальшому.

Тематика наукових досліджень викладачів відповідає загальному напрямку наукової роботи КПБА в цілому.

За період 2011 – 2015 рр. викладачі КПБА опублікували 15 монографій, 2 словники та понад 500 наукових статей. Захищено 6 докторських та 1 кандидатську дисертацію. Отримали вчені знання професора – 6 і звання доцента – 4 викладачів.

Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в галузі та за науковою спеціальністю «Богослів'я» в КПБА здійснюється в аспірантурі та докторантурі, які були відкриті відповідно в 2006 та 2012 році на підставі рішення вченої ради КПБА з наступним його затвердженням Священним Синодом УПЦ Київського Патріархату.

Голова експертної комісії

Є. А. Харьковщенко

До набрання чинності Законом України «Про вищу освіту» в Київській православної богословській академії захищено 143 кандидатських та 11 докторських дисертацій.

29 вересня 2015 року Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України ухвалила рішення про відкриття аспірантури в КПБА з наукової спеціальності «Богослів'я» та про затвердження паспорта наукової спеціальності «Богослів'я», а 15 грудня 2015 року – про відкриття в КПБА докторантури з наукової спеціальності 09. 00. 14 – «Богослів'я».

Міжнародне співробітництво КПБА здійснюється у сфері богословської науки, освіти та культури. Сьогодні географія міжнародних зв'язків КПБА охоплює такі країни, як США, Канада, Греція, Польща тощо.

Випускники й студенти продовжують навчання в Колегії святого апостола Андрія Первозваного при Манітобському університеті (Вінніпег, Манітоба, Канада), Університеті Арістотеля (Салоніки, Греція) тощо. У 2015 році викладачі проходили стажування, курси з новогрецької мови Університеті Арістотеля (Салоніки, Греція).

Професорсько-викладацький колектив бере активну участь у міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах, що проводяться за кордоном.

За останні роки значно розширилися міжвузівські зв'язки КПБА: укладено договори про співпрацю з 12 провідними вищими навчальними закладами та науковими установами України.

Висновок:

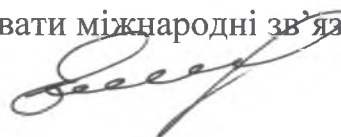
Наукова діяльність академії та стан її міжнародних зв'язків сприяють якісній підготовці фахівців за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) за рахунок впровадження результатів наукової діяльності у навчальний процес та залучення студентів до наукової роботи, в тому числі в рамках міжнародної наукової співпраці.

9. ЗАУВАЖЕННЯ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

З метою подальшого покращення науково-методичного, матеріально-технічного, кадрового забезпечення та якості підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) на кафедрі богослів'я та філософії експертна комісія вважає за доцільне висловити **зауваження і рекомендації** керівництву вищого духовного навчального закладу, які не впливають на загальне позитивне рішення, а саме:

1. Розширити бази та форми підвищення кваліфікації викладачів КПБА, зокрема ефективніше використовувати міжнародні зв'язки академії.

Голова експертної комісії

Є. А. Харьковченко

2. Активізувати роботу щодо підготовки та захисту докторських та кандидатських дисертацій.
3. Продовжити роботу з формування кафедральної бази електронних підручників та конспектів лекцій.

10. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

На підставі поданих на акредитацію матеріалів Київської православної богословської академії та перевірки результатів діяльності на місці, експертна комісія дійшла висновку, що освітня діяльність щодо підготовки магістрів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) з ліцензованим обсягом 30 осіб денної форми навчання та 25 осіб заочної форми навчання у Київській православної богословській академії, кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення відповідають встановленим вимогам до названого рівня освітньої послуги і забезпечують державну гарантію якості освіти.

Відповідність ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та державним вимогам до акредитації навчання магістрів за спеціальністю 8.02030103 – богослів'я (православне богослів'я) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» наведено в таблиці відповідності (таблиця 5).

Голова експертної комісії

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри релігієзнавства
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

 Є. А. Харьковщенко

Член експертної комісії

доктор богослов'я,
завідувач кафедри літургійних наук
Українського католицького університету

 свящ. В. П. Рудейко

З експертними висновками ознайомлений:

доктор богословських наук, професор,
перший проректор Київської
православної богословської академії

прот. О. М. Трофимюк

Голова експертної комісії

Є. А. Харьковщенко

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
показників Київської православної богословської академії
державним вимогам до акредитації спеціальності 8.02030103 – богослів'я
(православне богослів'я) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»

Назва показника (нормативу)	Другий (магістерський) рівень ВО		
	Вимоги	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю)	+	+	-
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання)		30 / 25	
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленого напрямку підготовки			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі, які працюють у цьому навчальному закладі за основним місцем роботи	50	51,9	+1,9
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	100	+5
у тому числі, які працюють у цьому навчальному закладі за основним місцем роботи	50	84	+34

Голова експертної комісії

Є. А. Харківченко

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в цьому навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40	51,9	+11,9
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	96,8	+1,8
у тому числі, які працюють у цьому навчальному закладі за основним місцем роботи	50	74,4	+24,4
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40	43	+3
2.4. Наявність кафедри (циклової комісії) фундаментальної підготовки	+	+	-
2.5. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор	+	+	-
кандидат наук, доцент	-	-	-
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням,	100	100	-

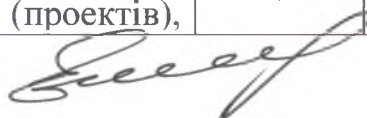
Голова експертної комісії

Є. А. Харківченко

необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)			
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальностей «Дизайн»)	12	18	+6
3.4. Наявність пунктів харчування	+	+	-
3.5. Наявність спортивного залу	+	+	-
3.6. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	-
3.7. Наявність медичного пункту	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	-
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	-
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	-
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни	100	100	-
4.4.1. Навчальних і робочих програм дисциплін	100	100	-
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт і самостійної роботи студентів	100	100	-
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для комплексної перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6. Забезпеченість програмами усіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7. Наявність методичних вказівок щодо виконання дипломних робіт (проектів),	+	+	-

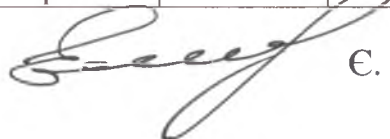
Голова експертної комісії

С. А. Харківченко

державних екзаменів							
4. 8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	-				
4. 9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-				
5. Інформаційне забезпечення							
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	-				
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	6	+1				
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	8	-				
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Internet як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	+	+	-	+	+	-	-
Якісні характеристики підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів							
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти							
1. 1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-				
1. 2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-				
1. 3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-				
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %							
2. 1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:							
2. 1. 1. Успішно виконані контрольні	90	100	+10				

Голова експертної комісії

Є. А. Харківченко

завдання, %			
2. 1. 2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	100	+50
2. 2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2. 2. 1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2. 2. 2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	100	+50
2. 3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2. 3. 1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2. 3. 2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	90	+40
3. Організація наукової роботи			
3. 1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	-
3. 2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	-

Дані перевірені і відповідають дійсності.

Голова експертної комісії

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри релігієзнавства
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

 Є. А. Харьковщенко

Член експертної комісії

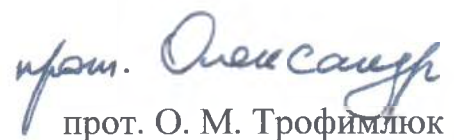
доктор богослов'я,
завідувач кафедри літургійних наук
Українського католицького університету

 свящ. В. П. Рудейко

З експертними висновками ознайомлений:

доктор богословських наук, професор,
перший проректор Київської
православної богословської академії

 прот. Олександр
прот. О. М. Трофимлюк

Голова експертної комісії

Є. А. Харьковщенко